

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13CoP/20/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6321203124
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Katková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6321203124.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Katkovej a sudcov JUDr. Amy Odalošovej a JUDr. Evy Dzúrikovej, v právnej veci dieťaťa T. R., narodeného XX. XX. XXXX, bytom ako otec, na základe neodkladného opatrenia zverenej do starostlivosti Detského krízového centra Náruč - Pomoc deťom v kríze, so sídlom Prípojná 56, Žilina - Zádubnie, do 06. 06. 2022 zastúpenej kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Brezno, so sídlom Rázusova 40, Brezno, dieťa rodičov - otca F.R., narodeného XX. XX. XXXX, trvale bytom U., F., t.č. H., právne zastúpeného JUDr. Petrom Šramkom, advokátom, so sídlom Štúrova 51, Brezno a matky X.F., narodeného XX. XX. XXXX, trvale bytom R., t.č. na neznámom mieste, za účasti Krajskej prokuratúry Banská Bystrica, so sídlom Partizánska cesta 1, Banská Bystrica, o uloženie výchovného opatrenia, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Brezno č.k. 8P/102/2021-70 zo 17. februára 2022, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok Okresného súdu Brezno potvrdzuje.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Brezno (ďalej aj „okresný súd,“ alebo „súd prvej inštancie,“ resp. „prvoinštančný súd“) odvolaním napadnutým rozsudkom zo dňa 17. 02. 2022 uložil tieto výchovné opatrenia: „1. Maloletá T. R., nar. XX. XX. XXXX (ďalej len „dieťa,“ resp. „T. R.“) sa dočasne odníma z osobnej starostlivosti otca U. R., nar. XX. XX. XXXX (ďalej len „otec“) a nariaďuje sa jej za účelom zabezpečenia odbornej pomoci pre ňu a úpravy rodinných a sociálnych pomerov pobyť v Detskom krízovom centre Náruč, Žilina, Zádubnie 56 do dovŕšenia jej plnoletosti, t.j. do 06. 06. 2022. 2. Otec je povinný podrobiť sa poradenstvu u psychológa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, prípadne u psychológa podľa jeho výberu.“ (I. výrok) s tým, že týmto dochádza k zmene uznesenia Okresného súdu Brezno č.k. 1PPOm/1/2021-15 zo dňa 05. 10. 2021 v spojitosti s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 11CoPom/1/2022-121 zo dňa 28. 01. 2022 tak, že nariadené neodkladné opatrenie sa ruší (II. výrok). O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (III. výrok).

Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že na základe podnetu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno na uloženie výchovného opatrenia v zmysle § 37 ods. 3, písm. b/ zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších právnych predpisov (ďalej aj „Zákon o rodine,“ resp. „ZR“) - pobytu dieťaťa v Detskom krízovom centre Náruč najdlhšie na 6 mesiacov, súd prvej inštancie uznesením č.k. 8P/102/201-22 zo dňa 16. 12. 2021 začal ex offa konanie o uloženie výchovného opatrenia.

Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa čl. 5, § 37 ods. 1, § 37 ods. 2 písm. d/, § 37 ods. 3 písm. b/ Zákona o rodine.

Súd prvej inštancie zistil, že T. R. a jej brat N. nar. XX. XX. XXXX (ďalej aj „deti“) dlhodobo vyrastali v neúplnej rodine. Rozsudkom Okresného súdu Brezno č.k. 8P/335/2007-81 zo dňa 19. 02. 2008 boli obidve deti zverené do osobnej starostlivosti otca, matke bola uložená povinnosť prispievať na deti

výživným, a to na každé v minimálnej výške a zároveň bol upravený aj styk matky s deťmi každú páru sobotu od 10.00 hod. do 18.00 hod.. Matka sa o deti 14 rokov nezaujíma, nekontaktuje sa s nimi.

Hoci stará matka zo strany matky mala rozsudkom Okresného súdu Brezno č.k. 8P/415/2012-139 zo dňa 14. 10. 2014 upravený styk s deťmi, ani ona dlhoročne neprejavuje záujem o deti.

T. R. bola diagnostikovaná porucha intelektu v pásme ľahkého zaostávania (stredná forma). Je žiačkou odborného učilišťa vo T., odbor obchodník. Škola spozorovala zmeny v jej správaní - väčšia uzavretosť, nemožnosť vyjadriť svoje pocity. Pri pokuse o zverenie sa s problémom triednej učiteľke dochádzalo u nej opakovane k záchvatom sprevádzaným kŕčmi. Po jednom takomto záchvate dňa 23. 09. 2021 bola rýchlou zdravotnou pomocou privezená do Nemocnice s poliklinikou Brezno, n.o., kde bola hospitalizovaná. Pri prijímaní do nemocnice bola zakríknutá, bojzlivá, triasla sa. Otec nesúhlasil s jej hospitalizáciou, agresívne vystupoval voči zdravotníckemu personálu, sloвне útočil. T. R. sa snažila lekárku, mimo pozornosti svojho otca, uprosiť, aby mohla v nemocnici zostať. Pred otcom však hovorila, že radšej v nemocnici nezostane. Po upozornení otca, že daná vec bude oznámená úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, otec svoje správanie zmenil a s hospitalizáciou dieťaťa súhlasil. Nemocnica s poliklinikou Brezno, n.o. túto skutočnosť oznámila Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, ktorý vykonal v rodine šetrenie a podal podnet na nariadenie neodkladného opatrenia. Okresný súd Brezno uznesením č.k. 1PPOm/1/2021-15 zo dňa 05. 10. 2021 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým D. R. (v tom čase maloletú) odovzdal do starostlivosti Detského krízového centra Náruč - pomoc deťom v kríze, so sídlom Prípojná 56, Žilina (ďalej aj „Detské krízové centrum Náruč,“ resp. „zariadenie“), ktoré je špecializovaným zariadením pre deti týrané a sexuálne zneužívané.

Do zariadenia T. R. prišla dňa 06. 10. 2021. Spočiatku bol jej postoj ohľadom návratu do domáceho prostredia odmietavý. Sama si priala ísť do novej rodiny, aj keď nevedela bližšie určiť, aká rodina by to mala byť. Svojím správaním dávala najavo, že je spokojná so zmenou situácie a prijatím do zariadenia. I napriek tomu však na začiatku pobytu bolo u nej prítomné sebapoškodzovanie a suicidálne tendencie. V dôsledku toho absolvovala vstupné pedopsychiatrické vyšetrenie s nastavenou liečbou. Aktuálne takéto správanie u nej v zariadení nepozorujú. Počas pobytu v zariadení nadviazala kontakt s otcom za prítomnosti pracovníkov zariadenia. Zariadenie jej umožnilo vianočný pobyt doma a aj 2 víkendové pobyty. Pracovníci zariadenia nespozorovali, že by osoba otca bola pre T. R. nejakým spôsobom ohrozujúca. Súd prvej inštancie konštatoval, že dieťa aktuálne prejavuje vôľu odísť zo zariadenia do domáceho prostredia, k otcovi. Zariadenie odporúča návrat dieťaťa do domáceho prostredia.

Zo správy z pobytu v Detskom krízovom centre Náruč zo dňa 10. 01. 2022 súd prvej inštancie zistil, že T. R. je v prejavovaní emócií veľmi nestabilná, čo spôsobuje vznik napätých situácií v rovesníckej skupine. Rovnako často strieda nálady a neadekvátne reaguje na niektoré situácie. Jej charakteristickou črtou je tvrdohlavosť a snaha presadiť si svoj postoj a názor. Výrazne mení správanie v prítomnosti mužov, snaží sa zaujať, byť stredobodom pozornosti. Vyžaduje si pozornosť a citlivý prístup, dôsledné dodržiavanie hraníc a podporu zo strany dospelých.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno na základe podnetu Nemocnice s poliklinikou Brezno dňa 05. 10. 2021 podal na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania trestného činu sexuálneho zneužívania T. R.. Trestné konanie je vedené na Okresnom riaditeľstve PZ Brezno pod zn. ORP-436/1-VYS -Br-2021, ktoré nie je ukončené.

Podľa názoru súdu prvej inštancie uvedené skutočnosti signalizujú, že niečo nie je v poriadku u dieťaťa, resp. v jeho rodine. Stále pretrváva podozrenie zo spáchania trestného činu voči Y. R., ktoré sa stále vyšetruje. I keď zariadenie, v ktorom sa maloletá v súčasnosti nachádza, a v ktorom by mala absolvovať výchovné opatrenie, je za jej návrat do domáceho prostredia, súd prvej inštancie mal za to, že nie je v súčasnosti v záujme maloletej, aby sa vrátila domov.

Súd prvej inštancie dospel k záveru, že by bolo vhodné nariadiť znalecké dokazovanie za účelom zistenia, aký je vzájomný vzťah medzi dieťaťom a jeho otcom, avšak z hľadiska hospodárnosti nenariadil znalecké dokazovanie, pretože dieťa 06. 06. 2022 dovŕši plnoletosť, a tak znalecké dokazovanie by bolo pre toto konanie o nariadení výchovného opatrenia irelevantné.

Súd prvej inštancie mal za to, že v záujme T. R. je uložiť jej výchovné opatrenie za účelom zabezpečenia jej odbornej pomoci a upravenia rodinných a sociálnych pomerov, a to nariadením jej pobytu v Detskom krízovom centre Náruč, v ktorom sa nachádzala na základe neodkladného opatrenia. Súd prvej inštancie podotkol, že predmetné výchovné opatrenie je možné uložiť iba maloletému dieťaťu najdlhšie na dobu 6 mesiacov, pričom vzhľadom k tomu, že dňa 06. 06. 2022 T. R. dovŕši plnoletosť, „neodkladné“ (správne má byť „výchovné“ - poznámka odvolacieho súdu) opatrenie jej bolo uložené do 06. 06. 2022.

Zo správy Detského krízového centra Náruč zo dňa 10. 01. 2022 vyplynulo, že T. R. trpí poruchou intelektu v pásme ľahkého zaostávania (stredná forma), v prejavovaní emócií je veľmi nestabilná, často strieda nálady a neadekvátne reaguje na niektoré situácie, je tvrdohlavá, snaží sa presadiť svoj postoj a

názor, pričom zároveň vyžaduje pozornosť a citlivý prístup, dôsledné dodržiavanie hraníc a podporu zo strany dospelých. Vzhľadom k týmto zisteniam súd prvej inštancie zároveň uložil výchovné opatrenie aj otcovi, a to povinnosť podrobiť sa poradenstvu u psychológa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, prípadne u iného psychológa podľa jeho výberu, aby si prehĺbil rodičovské schopnosti a naučil sa citlivejšie vnímať potreby dieťaťa, ale aj dôraznejšie reagovať na „rozmary“ jeho nálad.

Týmto rozhodnutím dochádza k zrušeniu neodkladného opatrenia nariadeného uznesením Okresného súdu Brezno č.k. 1PPOm/1/2021-15 zo dňa 05. 10. 2021 v spojitosti s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 11CoPom/1/2022-121 zo dňa 28. 01. 2022.

O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších právnych predpisov (ďalej aj „CMP“) tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie otec podal včas odvolanie. Navrhol, aby odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie, návrh zamietol a zároveň zrušil neodkladné opatrenie Okresného súdu Brezno č.k. 1PPOm/1/2021-15 zo dňa 05. 10. 2021 v spojitosti s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 11CoPom/1/2022-121 zo dňa 28. 01. 2022.

Odvolanie odôvodnil odvolacími dôvodmi, a to: konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam; rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa jeho názoru odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie je nedostatočné, absentuje relevantné právne zdôvodnenie rozhodnutia, pričom ide o zásah do práv jeho práv (rodiča) s tým, že rozsudkom súdu prvej inštancie, ktorý je bez náležitého a riadneho odôvodnenia, boli porušené jeho práva na spravodlivý proces.

Súd prvej inštancie vôbec nezdôvodnil, ako vyhodnotil dôkazy, ktoré boli vykonané v konaní, ktoré dôvody ho viedli k záveru a aké zistené skutočnosti vzal do úvahy pri rozhodovaní, že je v záujme maloletej nariadenie pobytu v Detském krízovom centre Náruč.

Poukázal na to, že sama T. R. viackrát spontánne prejavila záujem o návrat domov k rodine, on taktiež prejavil záujem o vrátenie dieťaťa domov, pričom aj zariadenie sa vyjadrilo ohľadne návratu dieťaťa k nemu. V posudzovanej veci neboli vykonané žiadne dôkazy (výsluch dieťaťa alebo znalecké dokazovanie).

Podotkol, že vo vzťahu k prebiehajúcej trestnému konaniu voči nemu je nevyhnutné rešpektovať prezumpciu neviny. Skutočnosť, že bude pokračovať vyšetrovanie, nemôže byť relevantným zákonným dôvodom na tak závažný zásah do jeho rodičovských práv.

3. Okresná prokuratúra Brezno vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhla, aby odvolací súd odvolanie otca v celom rozsahu zamietol a rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

Podľa jej názoru súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorý nedáva podklad pre otcov tvrdené vady konania. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol obsah podstatných skutkových tvrdení účastníkov a dôkazov vykonaných v konaní, uviedol, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil. Zároveň citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Odôvodnenie súdu prvej inštancie sa náležite zaoberá dôvodmi, ktoré súd prvej inštancie považoval za relevantné pri prijatí záveru o tom, že je v najlepšom záujme T. R. nariadenie výchovného opatrenia za účelom zabezpečenia odbornej pomoci pre ňu a úpravy rodinných a sociálnych pomerov. Myšlienkový postup súdu prvej inštancie je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Samotná skutočnosť, že otec so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozsudku nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže viesť k záveru o nedostatočnosti odôvodnenia a zásahu do práv otca na spravodlivý proces.

Súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie na objektívne posúdenie najlepšieho záujmu dieťaťa a dospel k odôvodnenému záveru, že v aktuálnej situácii je v jeho najlepšom záujme nariadenie výchovného opatrenia, a to do dovŕšenia jej dospelosti. Súd prvej inštancie zvažil rozumovú aj emocionálnu vyspelosť T. R., ktorej podľa správy Detského krízového centra Náruč zo dňa 10. 01. 2022 bola psychologickým vyšetrením v ČŠPP Banská Bystrica diagnostikovaná porucha intelektu v pásme ľahkého zaostávania (stredná forma), v prejavovaní emócií je veľmi nestabilná, často strieda nálady, neadekvátne reakcie na niektoré situácie, na začiatku pobytu v zariadení bolo u nej prítomné sebapoškodzovanie, suicidálne tendencie a v spojení so zisteným skutkovým stavom ju aj správne vyhodnotil.

Pokiaľ otec v podanom odvolaní poukázal na to, že T. R. viackrát spontánne prejavila záujem o návrat domov k rodine, uviedla, že maloleté dieťa nevie samé posúdiť, čo je pre neho z objektívneho hľadiska najlepšie. Prihliadnutie na najlepší záujem neznamená, že súd prvej inštancie rozhodne výlučne podľa názoru dieťaťa. Súd prvej inštancie vyhodnotil vykonané dokazovanie z hľadiska záujmu dieťaťa a dospel k záveru, že je v jeho najlepšom záujme nariadenie výchovného opatrenia. Súdu prvej inštancie bol známy názor dieťaťa, otca, aj zariadenia (ktorí sa zhodne vyjadrili za návrat dieťaťa do domáceho prostredia), čo napokon aj uviedol v odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie a pokiaľ otec namietal, že neboli vykonané dôkazy, ktoré by to popierali (výsluch dieťaťa alebo znalecké dokazovanie), je potrebné uviesť, že súd prvej inštancie náležite zdôvodnil, z akého dôvodu nenariadil vykonať znalecké dokazovanie v tejto veci, hoci sám dospel k záveru, že by jeho nariadenie bolo vhodné. S názorom súdu prvej inštancie ohľadom posúdenia hospodárnosti konania s prihliadnutím na to, že dieťa dňa 06. 06. 2022 dovŕši dospelosť a že znalecké skúmanie bude vykonané v trestnom konaní, sa stotožňuje.

Spôsob, akým súd zisťuje názor maloletého dieťaťa, je výlučne na jeho posúdení, preto pokiaľ súd prvej inštancie považoval za dostačujúcu písomnú formu vyjadrenia názoru maloletej, nemožno mu v tomto smere nič vyčítať.

Uviedla, že súhlasí s tvrdením otca, že vo vzťahu k prebiehajúcemu trestnému konaniu voči nemu je nevyhnutné rešpektovať prezumpciu neviny, mala však za to, že súd prvej inštancie ani v tomto smere nepochybil. Skutočnosť, že zmienil prebiehajúce trestné konanie, nepredstavuje porušenie tejto zásady a určite nebolo relevantným dôvodom pre rozhodnutie súdu prvej inštancie, čo vyplýva z odôvodnenia rozsudku.

Podotkla, že ani súd prvej inštancie nemôže brať na ľahkú váhu zvýšenú nedôveru dieťaťa voči otcovi a stratu, resp. narušenie pocitu bezpečnosti rodinného prostredia, ktoré vyplývali z jeho správania a vyjadrovania nielen počas hospitalizácie v NsP Brezno, z vykonaného sociálneho zisťovania orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v rodine dieťaťa, ale aj bezprostredne po vyňatí dieťaťa z jeho rodinného prostredia a umiestnení v zariadení na základe neodkladného opatrenia a ktoré súhrnne evokujú, že v rodine dieťaťa sa dialo niečo, čo malo vplyv na toto jej neobvyklé správanie.

4. Detské krízové centrum Náruč vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedlo, že trvá na svojom stanovisku uvedeného v jeho správe a doručeného súdu prvej inštancie pred pojednávaním.

5. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhol odvolanie otca zamietnuť v plnom rozsahu a rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť.

Uviedol, že sa nestotožňuje s odvolaním otca, pretože nie je dôvodné. Rozhodnutie o uložení výchovného opatrenia pobytovou formou za účelom zabezpečenia odbornej pomoci pre T. R. a úpravy rodinných a sociálnych pomerov je správne a v najlepšom záujme dieťaťa.

Stále prebiehajúce vyšetrovanie vo veci podozrenia zo sexuálneho zneužívania dieťaťa, prípadne iného trestného činu v zmysle Trestného zákona, je relevantným zákonným dôvodom na uloženie výchovného opatrenia. Tým, že nebolo vykonané znalecké dokazovanie v trestnom konaní, nemožno posúdiť relevantnosť a pravdivosť vyjadrení T. R.. Naskytá sa riziko, že by sa podobná situácia mohla v budúcnosti opakovať a T. R. by mohla z podobného činu obviňovať aj niekoho iného.

Mal za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie o uložení výchovného opatrenia pobytovou formou do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa bolo správne a odôvodnené. Vydanie výchovného opatrenia bolo nutné na zabezpečenie odbornej pomoci dieťaťu a úpravy rodinných a sociálnych pomerov v záujme ochrany dieťaťa a jeho zdravého všestranného vývinu.

6. Otec vo vyjadrení k vyjadreniu Okresnej prokuratúry Brezno a k vyjadreniu kolízneho opatrovníka uviedol, že trvá na svojich odvolacích dôvodoch tak, ako boli špecifikované v odvolaní. Podľa jeho názoru súd prvej inštancie nevykonal potrebné dokazovanie (výsluch dieťaťa). Vypracovanie znaleckého posudku v trestnom konaní je právne irelevantné pre posúdenie veci v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie.

Mal za to, že nevykonanie dôkazov podstatných pre rozhodnutie nie je možné zdôvodniť hospodárnosťou konania, čo je v rozpore so zásadami CMP. Z odôvodnenia rozsudku nie je zrejmé, ako dôkazy súd prvej inštancie vyhodnotil, keď rozhodol proti vôli dieťaťa. To, že sa v rodine dialo „niečo čo malo vplyv na jej neobvyklé správanie“ bez konkrétneho pomenovania a preukázania, sú len hypotetické úvahy bez konkrétnych záverov pre právne posúdenie prípadu.

Je absurdné tvrdenie kolízneho opatrovníka, že prebiehajúce trestné konanie má byť relevantným, (dokonca) zákonným dôvodom pre rozhodnutie, pričom toto konštatovanie nemá oporu v žiadnom právnom predpise. Okrem toho kolízny opatrovník poukazuje na to, že nebolo vykonané znalecké

dokazovanie, ktoré spája s overením pravdivosti tvrdení T. R., avšak nijako sa nevyjadruje k odvolacím dôvodom.

7. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 65, § 66 CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

8. Podľa ustanovenia § 387 ods. 1, 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci zistil skutočný stav v dostatočnom rozsahu, na základe toho dospel ku správnym skutkovým zisteniam a tieto aj správne právne posúdil. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Súd prvej inštancie neporušil právo účastníkov na spravodlivý proces, pretože v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Naopak, prvoinštančný súd ich náležitým spôsobom posúdil súhrnne v celom rozsahu a aj ich náležite vyhodnotil (rešpektujúc zásady formálnej logiky).

10. Súd prvej inštancie je vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozsudku koherentný, jeho rozhodnutie je konzistentné. Rozsudok okresného súdu je presvedčivý, premisy zvolené v rozsudku, rovnako ako aj závery, ku ktorým dospel, sú racionálne a aj spravodlivé. Odvolací súd konštatuje, že odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku je dostatočne vyčerpávajúce a zodpovedá kritériám uvedeným v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku preto poukazuje len na určité najzásadnejšie aspekty, ktorými reaguje na argumenty otca v odvolaní.

11. Účelom výchovných opatrení je plnenie ochrannej funkcie, t.j. napomáhať navrátenie riadneho výchovného prostredia, ktoré zabezpečí, že sa dieťa bude vyvíjať v súlade so všeobecne akceptovanými morálnymi zásadami spoločnosti.

12. Systém výchovných opatrení je budovaný systematicky, a to od miernejších zásahov (s menším dopadom na výchovné prostredie dieťaťa) k vážnejším zásahom. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení: a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu, b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené, c) uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabráňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývin; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce, d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu (§ 37 ods. 2 ZR).

13. Podľa ustanovenia § 37 ods. 3 ZR ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely a) zabezpečenia odbornej diagnostiky pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku, najdlhšie na šesť mesiacov, b) zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov, c) zabezpečenia resocializácie drogových a iných závislostí pobyt v zariadení, ktoré vykonáva resocializačné programy pre drogovú a inak závislých.

14. Zákon o rodine v § 37 ods.3 ZR ustanovuje, že intenzívnejšie výchovné opatrenia možno použiť len vtedy, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak miernejšie výchovné opatrenia v zmysle

ustanovenia § 37 ods. 2 ZR nevedli k náprave, a teda sa nimi buď vôbec nedosiahol požadovaný účel (návrat k riadnej výchove, resp. k riadnemu správaniu sa dieťaťa), alebo zlepšenie bolo len málo výrazné. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd v zmysle ustanovenia § 37 ods. 5 ZR môže výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 ZR uložiť aj vtedy, ak jeho uloženiu nepredchádzalo výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 2 ZR.

15. Výchovné opatrenia, ktoré sú taxatívne vymenované v ustanovení § 37 ods. 2, 3 Zákona o rodine, znamenajú faktické zásahy do rodičovskej zodpovednosti, t.j. zásahom do práv a povinností rodičov.

16. Odvolací súd konštatuje, že vo veciach maloletých detí musí byť prvoradým hľadiskom záujem maloletého dieťaťa, na ktoré sú súdy povinné prihliadať pri rozhodovaní vo veciach starostlivosti o maloleté deti.

17. Odvolací súd uvádza, že v záujme maloletých detí je, aby vyrastali v atmosfére porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby ich výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju ich osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované ich práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch.

18. Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o uložení výchovného opatrenia (dieťaťu aj otcovi) vzal na zreteľ kardinálny aspekt, a to záujem T. R..

19. Odvolací súd (zhodne s názorom súdu prvej inštancie) konštatuje, že v posudzovanej veci došlo k uloženiu výchovného opatrenia do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa (do 06. 06. 2022), t.j. k odňatiu dieťaťa z osobnej starostlivosti otca a k nariadeniu pobytu dieťaťa v Detskom krízovom centre Náruč, ktoré je špecializovaným zariadením pre deti týrané a sexuálne zneužívané, v záujme T. R., za účelom zabezpečenia nielen odbornej pomoci dieťaťu, ktorého správanie vykazovalo známky sexuálneho zneužívania, ale aj za účelom zabezpečenia úpravy, stabilizácie rodinných a sociálnych pomerov dieťaťa, keďže vzťahy medzi dieťaťom a otcom boli vážne narušené, pričom podrobenie sa odbornému poradenstvu otcom u psychológa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, prípadne u psychológa podľa výberu otca, bolo opodstatnené, a to za účelom zistenia a odstránenia príčin disharmónie vo vzťahu rodič - dieťa.

20. V súvislosti s odvolacími námietkami otca odvolací súd poukazuje na to, že súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy. Nevykonanie dôkazov podľa návrhov alebo predstáv otca nie je ani postupom, ktorým by mu súd odňal možnosť konať pred súdom, pretože rozhodovanie o tom, ktoré dôkazy budú vykonané, patrí výlučne súdu, a nie účastníkovi konania. Ak súd niektorý dôkaz nevykoná, môže to viesť nanajvýš k jeho nesprávnym skutkovým záverom, a teda v konečnom dôsledku aj k nesprávnemu rozhodnutiu, nie však k zmätočnosti rozhodnutia (viď. napr. aj rozhodnutia uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 37/1993 a pod č. 125/1999).

21. Odvolací súd nepopiera, že maloleté dieťa, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, má právo tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom sa názorom dieťaťa musí venovať patričná pozornosť zodpovedajúca jeho veku a úrovni (viď Čl. 12 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa). I z ustanovenia § 38 ods. 1 CMP vyplýva, že súd prihliadne na názor maloletého v pozícii účastníka, ak je schopný vyjadriť samostatne svoj názor.

22. V posudzovanej veci T. R. vyjadrila svoj názor pred kolíznym opatrovníkom ohľadne zotrvania v Detskom krízovom centre Náruč (č.l. 57 spisu).

23. Odvolací súd zdôrazňuje, že konečné posúdenie záujmu maloletého dieťaťa v prejednávanej veci patrí jedine súdu, v ktorého dispozícii je i oprávnenie k prípadným korektúram predstáv a názorov dieťaťa o tom, čo je pre neho v konkrétnej veci vhodné, resp. prospešné a čo nie je, preto k názoru maloletého súd prihliada vzhľadom na jeho vek, rozumovú a citovú vyspelosť. Nie je ale možné, aby súd postoj (názor) maloletého dieťaťa bez ďalšieho prevzal a aby svoje rozhodnutie založil jedine na prianí dieťaťa a nie po starostlivom a komplexnom posúdení jeho záujmov.

24. Odvolací súd konštatuje, že uložením výchovného opatrenia, resp. odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie nedošlo ani k porušeniu zásady prezumpcie neviny zakotvenej v § 2 ods. 2 Trestného poriadku v znení neskorších právnych predpisov, podľa ktorej každý, proti komu sa vedie trestné konanie, považuje sa za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu.

25. Na základe uvedených skutočností odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa ustanovenia § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil vrátane závislého výroku o trovách konania (III. výrok), pretože súd prvej inštancie správne aplikoval ustanovenie § 52 CMP.

26. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania aplikoval odvolací súd ustanovenie § 58 CMP v spojení s ustanovením § 57 CMP, ktoré ustanovuje: „O povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.“ Odvolací súd v súlade s ustanovením § 52 CMP vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keďže CMP neustanovuje inak.

27. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Podľa ustanovenia § 447 CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak a) bolo podané oneskorene, b) bolo podané neoprávnenou osobou, c) smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d) nemá náležitosti podľa § 428, e) neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f) nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

Odvolací súd poučuje účastníkov v zmysle ustanovenia § 160 CSP o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou a o možnosti požiadať Centrum právnej pomoci o predbežné poskytnutie právnej pomoci v zmysle § 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytnutí právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení ďalších zákonov.